

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.
KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
vztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

HALÁSZAT - (FISCHEREI)
FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

A víziállatok táplálkozása. — Nyíltvízi halászatunk fellendítésének eszközeiről. — Külföldi lapszemle. — Társulatok—Egyesületek.
Újdonságok—Megyesek — Árjegyzések—Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Die Ernährung der Wassertiere. — Über die Mitteln für die Förderung unserer Binnen-
fischerei. — Auslandschau. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

A víziállatok táplálkozása.

Knörrich ezelőtt mintegy 3 évtizeddel elsőként utalt arra a lehetőségre, hogy a víziállatok fel tudnak venni a vízben oldott állapotban levő táplálékot, sőt ilyenből hosszabb ideig meg is tudnak élni, holott az állatok közönségesen tudvalevőleg ú. n. darabos táplálékkal, más szervezetekkel vagy azok törmelékével („szerves törmelék“ vagy „szerves detritus“) táplálkoznak. *Knörrich* alapvető kísérleteiről kiderült ugyan, hogy tévedésen alapszanak, azonban végső következtetése maga még ma is nevezetes szerepet játszik a vízi szervezetek életében, mint annak egyik sokat vitatott kérdése. Rendesen mint *Pütter*-féle föltevést emlegetik, mert e szerző volt az első, aki 1907—09-ben végzett, annak idején nagy feltűnést keltett vizsgálatai eredményeképpen felállította azt a tételt, hogy a víziállatok táplálékuk egyik, esetenként nagyobbik részét a vízben oldott szerves anyagokból merítik, s ezeket nem a bélcsatornájukon át veszik fel.

Pütter félig bebizonyított tényként, félig kényszerű következtetésként beállított tételére elsősorban annak a nagy különbségnek a megállapítása vezette, amely nagyon sok esetben megállapítható a nyíltvízi állatok táplálék-szükséglete és a planktonszervezetek alakjában rendelkezésükre álló táplálék mennyisége közt.

Ebben a tekintetben *Pütter* első megállapításai valószínűleg fantasztikusoknak nevezhető számadatokhoz vezetnek. Így pl ezek szerint a Collozoum inerme nevű,

0.1 ccm köbtartalmú tengeri véglénynek 1 óra alatt 9.4 liter vizet kellene „kihalásznia“, ha egész táplálékát a planktonból akarná megszerezni, míg oldott állapotban ugyanaz a táplálékmenyiség 0.55 ccm vízből volna megszerezhető.

Pütter feltevését és következtetését mindjárt ismerté válásuk után erős kritika fogadta. Többben rámutattak néhány feltűnő, részben az alkalmazott módszerekben gyökerezők, részben pedig a viszonyok élettani megítélésének helytelenségéből következő hibaforrására. Így megállapították, hogy a rendelkezésre álló plankton mennyiségét túlságosan kicsinynek vette. Ekkortájt (1908) jelentek meg *Lohmann* első tanulmányai a nannoplanktonról. E tanulmányokból kitűnt, hogy a planktonhálóval kihalászható planktonmennyiség távolról sem adja a plankton egész tömegét, hanem annak csak töredékét, mert hiszen igen jelentős részét olyan nagyon apró szervezetek alkotják, amelyek apróbbak, mint a legfinomabb háló szemei s így azok között nem is akadhatnak meg (a legfinomabb háló szemeinek átmérője 55 μ míg a nannoplanktó tagjai 1—25 μ átmérőjűek).

Pütter ez ellenvetésekkel szemben bizonyítani igyekezett, hogy a planktonmennyiség még a kritika által megkövetelt és egyéb korrekciók végrehajtása után sem bizonyul elégségesnek arra, hogy az illető állatok abból szerezhessék meg egész táplálékukat, mindössze korábbi számai lesznek kisebbek. Pl a Collozoum esetében annyi a magában véve mindenesetre igen nagy változás,

hogy a planktonszervezetek szükséges tömege 760 ccm, az oldott táplálék pedig 6 ccm vízben állhatna rendelkezésre, vagyis az arány $9400 : 0.55 = 17.000$ -ról leesne $760 : 6 = 127$ -re.

A mérleg nyelve a következő évek során állandóan ingadozott hol a föltevés mellett, hol ellene. A helyzetet a legáltalában *Lipschütz*nek még 1913-ban adott megállapításával lehetett jellemezni, amely szerint *Pütter* föltevésének sem a helytelen, sem a helyes voltát nem lehet bebizonyítani.

A kérdés jelenlegi állásáról legutóbb a dán *Krogh A.* * maga is egyik jeles kutatója a kérdésnek, adott összefoglaló kritikai képet. Végső következtetéseit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

Kétségtelen, hogy a vizek sok olyan anyagot tartalmaznak oldott állapotban, amelyek fontos építőelemei az állati szervezetnek, azonban viszont nem szabad elfelejteni, hogy ezek az anyagok egyrészt nagyon gyenge, százezerrel vagy még hígabb oldatban vannak jelen, másrészt meg olyan alakban, hogy az állatok nem egykönnyen hasznosíthatják őket.

Azt a tételt, hogy a víziállatoknak nem áll rendelkezésére elégséges darabos táplálék akár planktonszervezetek, akár szerves törmelék alakjában, semmiképpen sem lehet általánosítani. Alig lehet kételkedni benne, hogy a víziállatok az esetek nagy többségében éppen úgy meg tudják szerezni a táplálékot a rendes úton, mint a szárazföldiek; jól fejlett bélcsatornájuk van, s emellett különféle, sokszor bonyolult fogókészülékekkel rendelkeznek, melyek mind arra valók, hogy a darabos táplálék elegendő mennyiségben való megszerzését lehetővé tegyék.

Arra nézve nem rendelkezünk döntő biztosságu adattal, hogy magasabbrendű állatok természetes vizekből nagyobb mennyiségű oldott táplálékot fel tudnának venni, mert *Pütter*nek erre vonatkozó adatai nem meggyőző erejűek. Annyi azonban *Peters* kísérletei szerint biztosnak látszik, hogy legalább is egyes véglények igenis fel tudnak venni ilyen anyagokat, azonban még nyílt kérdés, hogy az összes véglények táplálkozhatnak-e ilyen módon. Lehetséges még az is, hogy a szivacsok táplálkozásában szintén szerepet játszanak a vízben oldott anyagok.

De emellett bizonyos, hogy magasabbrendű állatok is, mint ebihalak (békalarvák), kagylók (ezeket ebből a szempontból nálunk *Gorka* tanulmányozta), és valószínűleg más állatok is fel tudnak venni oldott anyagokat meglehetősen tömény oldatokból, azonban *Krogh* szerint ez nem bizonyít *Pütter* elmélete mellett, mert olyan tömény oldatok, amilyeneket ezek az állatok fel tudnak használni, a természetben nem fordulnak elő.

Amde *Pütter* feltevése nélkül különösen nehéz megérteni a mélytengeri állatok táplálkozásának módját. Ez állatok táplálkozásának titokzatosságát még fokozza az a körülmény, hogy ott lenn a nagy mélységekben a darabos táplálék mennyisége nagyon csekély, és nagyon csekély a fenéküledékekben található szerves anyagok mennyisége is, és ez állatok bélcsatornáján még sem mutatkoznak az elcsenevedés jelei, amiből arra kell következtetnünk, hogy mégis darabos tápláléknak kell alkotnia táplálékuknak legalább is jelentékeny részét.

Dr. Soós Lajos.

* *Krogh A.*, Dissolved substances as food of aquatic organisms. (Biological Reviews and Biological Proceedings of the Cambridge Philosophical Society, vol. 6. no. 4, 1931 oct., 412-442 1.)

Árverési hirdetés.

A Kettős—Körösi—Halászatú társulat öt szakaszra osztott vízi területét az 1933. évi január hó 1-től 1938. december hó 31-ig terjedő 6 (hat) évi időtartamra, nyilvános árverésen adja bérbe az alábbi beosztás szerint:

I. üzemszakasz: Fehér—Fekete—Körös és Kettős—Körös Békés és Doboz községek határáig 178 kat. hold 222 □-öl vízterülettel.

Nyilvános árverés 1932. augusztus hó 2-án délelőtt 9 órakor Gyula megyei város városházán. Kikiáltási ár: 1272 P.

II. üzemszakasz: Elővízcsatorna és Gerlai ág csatorna 269 kat. hold 65 □-öl vízterület.

Nyilvános árverés 1932. augusztus hó 2-án délelőtt 11 órakor Békéscsaba megyei város városházán. Kikiáltási ár: 216 P.

III. üzemszakasz: Kettős—Körös folyó Békés község határába eső része 137 kat. hold 508 □-öl vízterület.

Nyilvános árverés 1932. augusztus hó 2-án délután 3 órakor Békés község község-házában. Kikiáltási ár: 864 P.

IV. üzemszakasz: Kettős—Körös folyó Békés község északi határától köröstarcsai közúti vashídig 75 kat. 1399 □-öl.

Nyilvános árverés 1932. augusztus hó 3-án délelőtt 9 órakor Mezőberény község község-házában. Kikiáltási ár: 1200 P.

V. üzemszakasz: Kettős—Körös folyó a köröstarcsai hídtól Hármas—Körös és Sebes—Körös folyók társulatunkhoz tartozó részei 108 kat. hold 193 □-öl.

Nyilvános árverés 1932. augusztus hó 3-án délután 2 órakor Köröstarcsa község község-házában. Kikiáltási ár: 557 P.

Árverésen résztvenni szándékozók az egyes szakaszokra megállapított kikiáltási árat óvadékképpen tartoznak árverés előtt letétbe helyezni. Az árverés befejezése után legtöbbet ígérő tartozik a haszonbérleti szerződést azonnal aláírni, mely szerződés bérbevevőre azonnal, társulatra nézve közgyűlési jóváhagyással válik jogerőssé, tartozik továbbá a letétbe helyezett óvadékot 8 nap alatt a szerződés szerinti bérösszegre kiegészíteni készpénz vagy óvadékképes értékpapírban. Többi árverezők az óvadékot azonnal visszakapják.

Bérbevevők a halászatot a megkötendő szerződés alapján csakis a Kettős—Körösi halászatú társulat Alapszabály és Üzemterv pontjai szerint gyakorolhatják.

Társulati alapszabályok, üzemterv és a megkötendő szerződés megtekinthetők Békésen alulírott igazgatónál, valamint az árverés megkezdése előtt.

Békés, 1932. június 28.

Takátsy Sándor s. k.
alelnök-igazgató.

Nyíltvízi halászatunk fellendítésének eszközeiről.

Örömmel állapítható meg, hogy mindig többen, dicséretre méltó aktivitással irányítják figyelmüket szegény kis hazánk halászati viszonyai rendezésének és talpraállításának elérésére. A hivatásos halásznál így megszűnik a magárahagyatottság érzése, amikor oly magas pártfogó jóindulatú segíteni akarását is látja, mint vitéz *bárá Szurmay* tábornok úr Önagyméltóságáét, amint azt a „Halászat“ ez évi áprilisi számában is láttuk. Ezért minden hivatásos halász mély hálával tartozik a magas pártfogónak és szabadjon arra kérni őt, hogy a jövőben is emelje fel szavát mellettünk, illetve a halászat érdekében. Így reméljük, hogy a mai tarthatatlan viszonyok rendezésének aktuálítását legfelsőbb helyen is belátják, ami a halászok csüggeteg táborát bizalommal tölti el a jövőre nézve.

Fél munka volna azonban, ha az ügyek rendezésénél csupán a tilalom rendszerével foglalkoznánk. Bár ez vár legelőbb elintézésre. Van azonban néhány más kisebb jelentőségű kérdésen kívül két olyan fontos ügy, amit a tilalmi kérdéssel együtt rendezni kellene, ha halászatunk fejlesztését helyes irányba akarjuk terelni.

Ezek az ügyek:

1. a szakképzés megszervezése;
2. a legrövidebb bér időtartamnak 12 évben való megállapítása.

Kellően ismerem a magyar halászati viszonyok fogyatékoságát és 13 évi külföldi ténykedésem után ezeket más, tökéletesebbekkel összehasonlíthatom. A legjobb tudásom szerint úgy találok, hogy az említett két ügy is megoldandó volna, melynek megtörténte adhatná az alappilléreket halászatunk kívánt fellendüléséhez. Más jelentősebb halászattal bíró országban szintén fokozott figyelmet szentelnek ezen két kérdésnek, és azoknak szerencsés megoldási módját, mint kellően kipróbáltat, nyugodtan magunkévá tehetjük.

Minem a szakképzés? Úgy vélem senki sem fogja kétségbe vonni, hogy a halászok szaktudása nagy jelentőséggel bír úgy az egyénre, mint az összhalászatra. Mindenki tudja, hogy mi a különbség kontár és szakmunka között. Márpedig a mi halászainknak több mint a fele kontár, akiknek működése visszatükröződik halászatunk igen nagy részében látható fogyatékoságában. Van néhány igen tiszteletre méltó halászgazdánk, kiknek családjában hivatás és tudás tradicionálisan már, több generáción át apáról fiúra szállt, és ilyenekben gyökereszik a mi halászatunk mint hivatás. De ha ilyen halászoktól máshova megyünk, találunk sajnos — nem a legkritikábban — elszomorító példákat. Ez utóbbiak szerzősámja, munkája, de az egész háza tája is beszédesen bizonyítja, hogy kivel van dolgunk. Ha pedig az üzemi összműködését nézzük, úgy a jó halász nemcsak szörnyűködik, de háborog is. Ismerek olyant, aki a 15 cm-es süllőt és egyáltalán mindent, amit csak fogni tud és pénzzé lehet tenni, irgalmatlanul kivesz a vízből. Egy másikat, aki a fél falu népét eresztí szigonygal ideálisan szép vizére, ahol aztán se sógora se komája a hal egyiknek se, csak az a fontos, hogy villahegyre akadjon. Egy ilyen szigonyozás után történt gyalomhalászatnál csak egy tanyában 80 kg olyan ponty akadt, melyek agyon voltak szigonygal sebezve. És miért történhet ilyesmi és ehhez hasonló? Mert az illető egyszerűen nem tudja, hogy mily vad dolgokat művel, hogy mily nagy bűnt követ el önmaga és a halászat egyetemes érdeke ellen; hogy az ilyen rablógazdálkodást úgy a szomszédja, mint utódja megsínyli. Megkérdeztem tőlük, hogy miért teszik ezt? A legnagyobb jóhiszeműséggel ezt válaszolta az egyik: „azt a kis süllőt azóta talán úgyis elkapta volna a csuka; így legalább én kapok érte néhány fillért, amire nagy szükségem van, mert magas a bér“ stb. A másiktól is az volt a felelet, hogy kell a pénz bért fizetni és hogy az hogyan kerül elő, az mellékes. Az a fontos, hogy legyen bérlet, úgyis csak öt évre szól, tehát hozzá kell látni, annyit fogni, amennyit csak lehet.

A bérbeadási árveréseken mindig csak a hozzá nem értő veri fel az árakat és a hivatásos halász kénytelen-kelletlen rá ígér még valamit, mert ő ebből él, nem eresztheti ki a kezéből a vizet, de ha aztán már tetemesen túlhaladta, az ígéret a rendes üzletszerű kalkulációt, úgy a víz a másik nyakán marad. És az eredmény rendesen az, amit előbb mondtam, hogy a hivatásos halász kiszorul a vízről és legtöbb esetben még az is, hogy az új bérlő az ideje letelte után szegény ember lett, amint azt igen sok esetben láthattuk.

Nem tudom elképzelni, hogyha gondoskodás történne arról, hogy a halászok értsék is a mesterségüket, tudjanak valamit a hal élettanáról, céltudatos gazdálkodási módszerről, már csak a saját maga jól felfogott érdekében is ilyen és ehhez hasonló káros következmé-

nyű dolgokat csináljanak. Igen sok mód van arra, hogy a hal szaporodásának segítségére legyünk, ami az adott helyi viszonyok, vízállás stb. szerint különböző. Itt is csak a hivatásának magaslatán álló halász szolgálhatja a maga és a halászat egyetemes érdekét hozzáértésével, ezzel szemben a kontár csak káros, nemcsak azért mert semmit nem tesz e téren, hanem azért is, mert a természetesen történő szaporodást is gátolja azzal, hogy ott is mindent kifog, ahol íváskor nem szabadna bántani a halat.

Az életnek ma az egyessel szemben támasztott magasabb igényei kötelességgé teszik, hogy ezeknek meg is feleljen, ha a mai minden kicsinységre kiterjedő éles versenyben nem kíván alul maradni. Ennek következménye, hogy az egyesek minden pályán érdekeik védelmére egyesületbe tömörülnek és együttesen haladnak a kijelölt célok felé, melyek a legjobbjai által az összesek javára kijelöltetnek. A mi halászatunk is csak úgy fejlődhet, ha a halászok legjobbjai rátermettségükkel, alapos szaktudásukkal megadják az irányt és a halászok zöme egészséges kritikával képes volna arra, hogy azt támogassa vagy korrigálja.

Ha a halász oly viszonyok közt élhet, melyekben biztosítva látja, hogy a pályáján való működése megadja neki a megélhetést, akkor egész biztosan úgy a maga, mint a köz érdekében, helyt fog állani minden téren. Egyesületünk gyűléseit bizonyára több hivatásos halász látogató keresné fel, ha a halászatot mint hivatást reá-neveléssel a kezébe adnánk. Hogyan érjük azonban ezt el? Nem kellene mást tenni, mint egy más országban is jól bevált módot bevezetni.

Mecklenburgban a halászsövetség a saját kebelében egy halász-segéd- és mester-vizsgáztató bizottságot alakított, ahol az állásba került halász-inas bejelentetik és három évi tanulási idő után vizsgára kerül és képesítése minősül. Két év múlva, illetve a 25. életév betöltése után, mesteri vizsgát tehet. A kormánnyal történt megállapodás szerint az így vizsgázott halászt hivatásosnak elismerik. Az utóbbi időben a vizsgáztató bizottság szervezetileg a mezőgazdasági kamarához csatoltatott.

Az újra bérbeadásra kerülő állami vizek árverésénél csak hivatásos halászok tehetnek ajánlatot. Ezen rendszer bevezetése után bizony előfordult, hogy 50 éves bácsik voltak kénytelenek a mesteri képesítés ezen félhivatalos formáinak eleget tenni, de a nem oda valókat ki is rostálták. Nálunk is igen jól meg volna ez valósítható és pedig a báró Szurmay tábornok úr Ónagyméltósága elgondolása szerint kinevezendő országos halászmester bevonásával. E jövődöbeli tisztség viselője halászatunk sok más terén kívül itt is hálás munkateret talál. Megjegyezni kívánom, hogyha az országos halászmester kinevezésével vezető nyerne a nyíltvízi hivatásos halászság, ez még nem lenne elegendő. A vezetésből nem szabadna a biológusnak sem hiányoznia; e kettő aztán elméleti és gyakorlati tudásával kölcsönösen kiegészítené egymást, szervezetileg pedig nálunk is a mezőgazdasági kamarához volnának csatolandók.

Ha ez alapon előkészítenénk az új halászgenerációt, az öregebbeket pedig egy alkalmas átmeneti módszerrel az új helyzetbe beleillesztenénk, úgy époly komolyan kellene őket venni, mint ahogy tőlük is megkívántatik, hogy komolyan vegyék hivatásukat és magasabb erkölcsi alapon állva, vállalva vigyék előbbre a halászat érdekeit. Meg kell adni a halásznak a lehetőséget az érvényesüléshez, nem szabad megengedni, hogy vad árverezők kitúrják a megélhetéséből. A halászati társulatok utasítandók volnának arra, hogy a hivatásos halászt a nem tanulttal szemben előnyben részesítsék és, ami a

legfontosabb ezenkívül, hogy a bérlettartamot ne hat évben, hanem legalább 12 évben állapítsák meg. Németország legtöbb államában is 12 év a jogilag védett legrovidebb bérletidőtartam. Lássuk, miért igen fontos ez is?

Ha a halász egy kerületet bérel, úgy igen sok esetben az nem éppen a lakóhelyén van, és így ha a halászatot intenzíve üzni akarja, szükséges volna lakóhelyét megváltoztatnia, úgyhogy mindig a munkaterének közelében legyen. Úgyszintén alaposan be kell rendezkednie az üzemre, ami nemcsak a különben elég drága hálókból áll, hanem még sok minden másból is, és mind ez tetemes pénzbe kerül, annál többbe, minél tökéletesebb a berendezés. Ezen befektetésnek — igen természetesen — meg is kell térülnie, vagyis a mindenkori bérletidőtartam alatt amortizálnia kell. Mert nem számíthat bizonyossággal arra, hogy újabb hat évre a vizen maradhat, sem pedig arra, hogy esetleg egy más vizen azt tovább használhatja, mert igen sok tárgyat el sem szállíthat, mások csak tetemes átalakítással használhatók ott, egyesek pedig éppen sehogysem, amit aztán olcsón el kell kótyavetyélnie, és különben is minden hurcolkodás egy leégéssel egyenlő. Ez pontosan így van, amit saját magam eseteiről tudok. De mert a rövid hat évre lakóhelyet változtatni igen sok okból nem érdemes, sem pedig egy jó berendezés ezen idő alatt nem amortizálódik, így a hat éves bérleti időtartam szinte kényszerítő ok arra, hogy legtöbb helyen csak primitív berendezésű extenzív üzem folyik. Az ivadék kihelyezése is egész más megítélés alá esik, ha a halász tudja, hogy annak feltétlen előnyösebb kihatását tíz évig fogja az eddigi négy év helyett élvezni. (Az első két bérletét nem számítható az ivadék kihelyezés utáni hozam szempontjából.)

Így volna lehetséges, hogy a halászt hivatásában lerögzítsük és egy erős törzset neveljünk e pályára, melynek ismertei fejlettségében és erkölcsi nívójában lenne a magyar nyíltvízi halászat jövőjének biztosítéka.

Szép vizeink megvannak. Érdemes azoknak gazdasági felvirágoztatását megszervezni, csak kemény akarat kell ahhoz, hogy a jószándék megvalósuljon.

Szoják Ernő
okl. halászmester.

Szerkesztő megjegyzése: Örömmel látjuk mindig, ha valamelyik szakmáját értő hivatásos halász-tagtárs felkeresi lapunkat, hogy eszméit közlétegye.

Az egyik eszme, melyet cikkírónk fentebb fölvet, t. i. a *halászság szakképzése* olyan feladat, amelynek jelentőségével, szükségességével mindnyájan tisztában vagyunk. Ennek bizonyosága a régebbi időből az Országos Halászati Egyesület által első kísérletként megrendezett és megtartott párnapos *halászati tanfolyamok*, melyek elég szép sikerrel zárultak. Legutóbb pedig éppen a legilletékesebb helyen, a földművelésügyi miniszterium által a múlt év végén kiadott „A magyar halászat” c. könyv* 12. fejezetében olvashatunk Fischer Frigyes miniszteri osztálytanácsos tollából a halászok szakképzéséről, melyet a jövőendő feladatok egyik legfontosabbikaként, elsősorban tárgyal és fokozatosan, lépésről-lépésre való megvalósításának keresztülvihető módozatait leírja.

Igaz, hogy a hivatásos halászok kötelező szakoktatásának (és így képesítő vizsgálattal való minősítésének) terve csak mint a messze jövő feladata szerepel az említett könyvben, aminek oka azonban nyilvánvaló: a jelenlegi gazdasági viszonyok között ilyen kötelező szakoktatás egyszerre való megvalósításának csaknem leküzdhetetlen akadályai volnának. Kétségtelen azonban, hogy a halászképzés végcélja csak ez lehet, és e cél elérése érdekében minden lehető el kell követnünk.

A bérleti időtartam meghosszabbítása, megfelelő bérlőket tételezve fel általában, bizonyosan javára válnék a halászat ügyének, ez a terv azonban szintén olyan, hogy megvalósítása az érdekeltiségekkel való alapos megvitátást, előkészítést igényel, és legelsősorban az egyes halászati társulatok állásfoglalása lehet

*Megjelent a múlt év decemberében, több szerzőtől, Fischer Frigyes szerkesztésében. Könyvkereskedői ára 12 pengő. 216 oldal, bőven illusztrálva. Pátria nyomda, Budapest.

mértékadó arra, hogy a vizek bérbeadása idejének a szerződések lejártá után való megváltoztatását, duplájára való emelését, keresztülvihetőnek és kívánatosnak tartanak-e?

Az hogy Németországban a bérleti idő 12 év, nem alkalmazható teljesen a mi viszonyainkra, mert ott a főhalak egyikének, az ángolnának lassú fejlődése indokolja a bérletidő hosszabb tartamát. A felvetett eszmékhez várjuk a hozzászólásokat.

Külföldi lapszemle.

Az ágascsapú rákok és azok szaporodása (Les Cladocères et leur reproduction) című cikkében Dr. Kaj Berg, a kopenhágai egyetem hidrobiológiai laboratóriumának adjunktusa foglalkozik ezeknek a kis rákocskáknak az életmódjával, melyek az $\frac{1}{4}$ —10 mm közötti nagyságukkal mintegy átmenetet képeznek a tavak szabadszemmel láthatatlan és látható lakói között és a halaknak, különösen az ivadékoknak nagyon fontos táplálékul szolgálnak. Anatómiájukat a Daphnia pulex-en mutatja be azzal a megjegyzéssel, hogy e tekintetben is nagy változatosságot mutatnak fel aszerint, hogy pelágikus vagy bentikus életmódot folytatnak, vagy a partokon vizinövények között tartózkodnak. Csupán Közép-Európában mintegy 90 féle Cladocérát ismernek és valószínűleg nincs is olyan tó, melyikben egyik-másikat fel ne lehetne találni, sőt rendszeren igen sokfélének a jelenléte kimutatható, melyek közül 3—4 féléseggel tekintélyes mennyiséggel szerepel. Rendszertani szempontból nyolc családra oszlanak, melyek közül a legismertebb a Daphniák családja, viszont a Holopédid-ák közül csak egyetlen féléseggel fordul elő: a Holopedium gibberum, melynek érdekes tulajdonsága, hogy csak mészben szegény tavak pelágikus részeiben él meg. Foglalkozik növekedésüknek a vedlés idejével valamint a hőmérséklettel való összefüggésével. Szaporodásukkal a cikk folytatása fog foglalkozni.

(Bulletin français de pisciculture, június.)

A vámvédelem. Jellemző tünet a mai gazdasági kaoszra, hogy világszerte urrá lett a következő okoskodás: „Noha minden ténykedés, mely a kereskedelem szabadságát érinti, sajnálatos, mert az ügyletek megsínylik, a pénz körforgása pedig megakad, mégis vannak esetek, melyekben korlátozni kell ezt a szabadságot, különben a termelés tönkre megy.” Ezúttal a francia pisztrángtenyésztők sürgetik a vámvédelmet, mert a pisztrángbevitel érzékenyen emelkedett (különösen Dánia felől) és állítólag emiatt az árak 1929 óta mintegy 20%-kal estek. A jelenlegi 20 fr 50 centim-os árak mellett az adóktól szorongatott termelők nem találják meg számításukat. Lábjegyzetben közli, hogy a kért kontingentáló rendelet időközben kiadatott. Érdekes adat, hogy Párizsban 1929-ben 56.600, 1931-ben pedig 530.570 kg pisztráng fogyott el. A darabsúly 125 gr volt.

(Bulletin français de pisciculture, június.)

Halastavak osztályozása az Indre département-ban. Az Indre département-ban 5.826 hektár összkiterjedésű halastó van, melyek legnagyobb része a Brenne vidékére esik. Az adóigazgató elnökléte alatt bizottság ült össze, mely érték szempontjából három osztályba sorozta a tavakat. Az osztályozásnál figyelembe vett tényezők: 1. Síkvíz területe; csak ez tekintetett hasznosíthatónak. 2. A tó megtöltési módja. 3. A tó környezete és a víz minősége. 4. Talajminőség. 5. Hozam. 6. Növényzet. Ezek alapján a következő három osztályt állították fel:

I. osztály: Legalacsonyabb vízállásnál is a terület 90%-ánál meg van a minimális 60 cm-es vízmélység; könnyen megtölthető közeli vízfolyásból vagy tóból; jóminőségű víz, mely a környező belterjesen művelt területekről sok tápanyagot hoz; a pH érték legalább 7; talaja iszapos, de nem túlságosan; hektáronkénti tiszta hozam (az összterületre, tehát nemcsak a síkvíz területét véve) 50 kg-nál nagyobb; növényzete sás, nád.

II. osztály: Legalacsonyabb vízállásnál a terület 70%-án van 60 cm-es vízborítás; megtöltés nehezebb, mert nincs folyóvíz vagy más tó a közelben; jóminőségű víz, de közepes minőségű a környezet talaja, melyről a víz a tóba jut; pH értéke 6 és 7 között; talaj iszapos, kissé homokos; hektáronkénti tiszta hozam 30—50 kg; növényzete sás, nád és gömbölyű kaka.

III. osztály: Legalacsonyabb vízállásnál a terület 50%-án van 60 cm-es vízborítás; megtöltésére csupán esővíz áll rendelkezésre; közepes minőségű víz, mely erdőből és műveletlen területekről jut a tóba; a pH értéke 6-nál kisebb; talaja homokos vagy túlságosan iszapos; tiszta hozama hektáronként 30 kg-nál kisebb; általában túlságosan be van növe sás, nád és kákvál.

(Bulletin français de pisciculture, június.)

Az albaumi halászati iskola első vizsgálata. A német pisztrángtenyésztők egyesületének figyelme az utóbbi esztendőben a halászségdek és halászmesterek korszerű oktatása felé irányult és megállapította, hogy nagy szükség van olyan iskola létesítésére, melyben az utánpótlásra jelentkezők elméleti és gyakorlati

kiképzést nyerhessenek. Ezt az iskolát a weszfáliai Albaumban állították fel és vezetésével Dr. Lehmann egyetemi magántanár, a weszfáliai főhalászmestert bízták meg. Az iskolának az 1931/32. évi első évfolyamán nyolc növendéke volt, akik közül az ezévi áprilisi hóban tartott vizsgálatok alapján heten szereztek meg a halászsegédi bizonyítványt. Az első halászmesteri vizsga jövő esztendőben lesz, ugyanakkor állapítják meg azt is, hogy az átmeneti időre vonatkozólag kik legyenek jogosítva vizsgálat nélkül is halászsegédként illetőleg halászmesterként működni. A vizsgálatot a porosz földművelésügyi minisztérium idevágó rendelete értelmében a weszfáliai mezőgazdasági kamara tartja. A kamara által kiküldött vizsgabizottságban két tapasztalt pisztrángtenyésztő és két idősebb halászmester foglal helyet. A pisztrángtenyésztő bizottsági tagok egyikét a Verein Deutscher Forellenzüchter delegálja; a vizsgálat eredményéről ez az egyesület értesítendő.

(Allgemeine Fischerei-Zeitung, június 1.)

A plóni hidrobiológiai intézet negyvenéves jubileuma alkalmával Dr. Thienemann, az intézet világhírű igazgatója igen meggyőző szavakkal mutat rá az intézet nagy jelentőségére. Noha munkája teoretikus vizsgálatokban áll, mégis ezeknek a vizsgálatoknak az eredményei megmutatták, hogy milyen fontosak a gyakorlat számára, főleg az édesvízi halászat szempontjából. Már pedig hogy ez milyen jelentős nemzetgazdasági tényező, azt igazolja az is, hogy míg a német tengeri halászat évi hozamát 80 millió birodalmi márkára teszik, addig az édesvízi halászaté 150 millióra becsülhető megbízható adatok alapján. Jelentős az intézetnek a biológiai vízelemzés terén kifejtett munkája a vízszennyezések kérdésében is. Eredményei nemcsak közegészségügyi, de állategészségügyi téren is jelentősek. Ujabbán a talajvízszín ingadozások törvényszerűségét is kutatják, aminek azért van nagy gyakorlati fontossága, mert Észak-Németországban a talajvízszín olyan nagymértékű felemelkedése észlelhető az utóbbi években, hogy óriási területek váltak gazdaságilag hasznavehetetlenné, sőt a Wartha folyó vidékén falvakat is kellett kilakoltatni a talajvízszín egyre nagymértékű felemelkedése miatt. Mennyi értéket lehetett volna megmenteni idejében végzett kutatások segítségével! Összműködését tekintve az intézet működése az általános termelésbiológia biztos alapjainak megteremtésére irányul.

(Allgemeine Fischerei-Zeitung, június 1.)

A halbevétel kontingentálása? A Deutscher Fischereiverein aláírásával jelent meg az alábbi híradás: Május 10-én a német nemzeti szociálista munkáspárt a birodalmi gyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett a bevétel kontingentálása érdekében, melyszerint a bevételt a vámszabályoktól függetlenül kontingentálás útján kell szabályozni. Az évi kontingens oly módon állapítandó meg, hogy a bevétel csupán az életre nélkülözhetetlen és Németországban elő nem állítható árukra és nyersanyagokra korlátozassék. A kontingens megállapításánál figyelemmel kell lenni az évadszerű ellátás kívánalmaira is. Kereskedelmi szerződések útján való rendezése a kérdésnek nem kielégítő. Ha — amint a Deutscher Fischereiverein reméli — a javaslat törvényerőre jut, úgy egy utat már találtak a német édesvízi halászat megsegítésére.

(Allgemeine Fischerei-Zeitung, június 15.)

A francia tógazdák tevékenységével foglalkozó cikk folytatja Neufbourg gróf elemzéseit és javaslatait. Igen érdekesek a „Külföldi piacokon elfoglalt pozícióink megvédelmzése” tárgyában tett észrevételek. Versenyképességük biztosítékát abban látja, hogy képesek szállítani a kereslet által megkívánt árut: a 3 fontos (1½ kg) nem etetett pontyot. Nem szabad azonban többé a rossz minőségű pontyot a határon kiereszteni, mert ez rontotta el a francia ponty jóhírét. Elengedhetetlenül szükségesnek tartja azt, hogy Berlinben a francia halászati egyesületek képviselőit tartsanak fenn, amire évi 50.000 frankot irányoz elő. (Ha azonban a „Francia mezőgazdasági termékek kiviteli egyesülete” létesíteni fog Berlinben egy „Maison de France”-ot, akkor a tógazdaságokat terhelő évi költség 5.000 frankra csökkenne.) A haltermelés érdekében szükséges teendőkre a következő évi összegeket irányozza elő: Ellenőrzésre, export célokra 75.000, raktártavakra és haltartó medencékre 300.000, propagandára 100.000 frank. Ennek a három — és Neufbourg szerint elengedhetetlen — tételeknek évi összege tehát 475.000 frank lenne. Ezekon kívül halászati kártételek kiküszöbölése, akváriumok, detailkereskedelem és kiállítási célokra további 185.000, termelők nevelése és felvilágosítása 1.000.000 frankot lát szükségesnek. (Ezt az óriási összeget természetesen már több évre elosztva.)

Paul Vogel azt a megjegyzést fűzi ehhez az ismertetéshez, hogy a franciák tevékenysége igazán figyelemreméltó és a francia tógazdák vezéregyesületének kiváló munkássága előtt meghajlítja zászlaját. Egész természetesen tartja, hogy a francia belföldi fogyasztás kifejlesztése terén nagy eredményeket lehet várni, mert hiszen csak most, hogy jöminőségű pontyokat tudnak tógazdák

termelni, fogja a francia nép megkedvelni a pontyot. A német piachoz való viszony tekintetében az a megjegyzése, hogy csak addig lesz versenyképes a francia ponty, míg a német tógazdák silány minőségű pontyokat dobnak a piacra.

(Paul Vogels Korrespondenzblatt, június 1.)

Eine dringend nötige Neugründung címmel rámutat arra, hogy a propaganda terén új útra kell térni, mert az eddig követett módon képtelenek voltak kielégítő eredményt elérni. Javasolja egy ponty és compó fogyasztási propaganda-szövetségnek sürgős létesítését, mely a tógazdák és a ponty- és compókereskedőknek a reklámszervezetül szolgálja.

A Die Notlage der Berufsfischer c. cikk rámutat arra, hogy tévednek a német közvizek halászhai, ha nehéz helyzetük előidézésében oly nagy jelentőséget tulajdonítanak a „mértéktelen bevétel”-nek, mint azt Dr. Fritzsche egy a bérleszállítás kérdésében tartott beszédében állítja. Ennek igazolásaképpen felhozza, hogy 1930-ban 193.000 Zentner édesvízi halat vittek be, és ezt elfogadható áron értékesítették, ezzel szemben 1931-ben 36.500 Zentnerrel kevesebb volt a bevétel és ebből a kevesebb bevételből is aránylag igen kevés esett azokra a halfajtákra, melyek a nyíltvízi halászatok érdeklik, és az árak mégis aggasztóan leestek. Nem lehet tehát azt állítani, hogy a mértéktelen bevétel törte le az árakat.

Russische Gefahr? A Neudammer-Fischerei-Zeitung-nak május 29-i számában közölt „Karpfen-bolschewismus” c. cikkében kifejezett aggodalmat egyáltalán nem osztja. Sőt csodálkozik azon, hogy ilyen jelentéktelen dolgok kapcsán a V. D. T. kormányhatósági intézkedést sürget. A német pontytermelőknek a behozataltól egyáltalán nem kell félniök, ha nem selejtes hanem jöminőségű áru termelését tartják szem előtt.

(Paul Vogels Korrespondenzblatt, június 15.)

A német pontypiac szabályozása a most következő évben? Az elmúlt évben megkísérelték a német pontypiacot a „Leipziger Vereinbarung” néven ismert egyezmény útján úgy szabályozni, hogy úgy a termelésnek, mint a kereskedelemnek az igényei ki legyenek elégítve. A most június 30-án lejárt egyezmény annak idején heves vitákat idézett elő és ezért a német pontypiac központi irányító szerve (Zentralstelle für den deutschen Karpfenmarkt) május 24-én tartott ülésén foglalkozott az egyezménynek mult évi tevékenységéről. A cél kettős volt: a) a német termelők halának értékesítését biztosítani; b) a külföldi pontybevétel a piac által megkívánt minimumra leszorítani. Kétségtelen, hogy a Leipziger Vereinbarung a pontypiacnak jó alátámasztást nyújtott, mégis a fentebbi célokat nem sikerült kielégítő mértékben elérni. Ennek okai: a) nem tartották be az egyezmény 7. pontjában előírt átvételi előírásokat; b) nem csatlakoztak sem a termelők, sem a kereskedők elegendő számban a Leipziger Vereinbarunghoz; c) a tógazdák részéről indokolatlan bizalmatlanságot tapasztaltak; d) az import megszorítását célzó intézkedések nem vezettek eredményre egyes import-cégek váratlan ellenkezése miatt. A magyar érdekléssel kötött megegyezés sem volt véglegesnek tekinthető. Egyébként is az a tapasztalat merült fel, hogy nem elégséges csupán egyes érdekcsoportokkal megegyezni, mert így átfogó eredményt elérni nem lehet. Határozatként azt javasolta a Zentralstelle, hogy a Leipziger Vereinbarungot az előírt módon fel kell mondani, de azzal a szándékkal, hogy a tapasztalatoknak jobban megfelelő új egyezmény köttessék. A kérdés megvitatása után v. Heemskerk határozatként kimondta, hogy a Leipziger Vereinbarung átalakításának módzataira vonatkozólag bizottságot küldenek ki.

Tárgyalták még a német pontytermelés ezévi várható eredményeire vonatkozó megfigyeléseket. Bár elegendő statisztikai adat nem állott rendelkezésre, mégis úgy látszik, hogy a német pontytermelésben csökkenés nem fog mutatkozni. Igaz ugyan, hogy Sziléziában a darabsúly nem lesz kedvező, mert nem állott módjukban megfelelően etetni, ezzel szemben azonban pl. Nieder-Lausitzban a tavalyi mértékben etettek és a szászországi tógazdaságoknál sem kell csökkenéstől tartani, sőt a darabsúly tekintetében mindkét helyen emelkedés várható.

(Neudammer Fischerei-Zeitung, június 19.)

A japán aquikultúra termésének értéke 1930-ban 18 és félmillió yenre (9 és negyedmillió dollár) rúgott. Ez mintegy 17% csökkenést mutat az utóbbi tíz év alatt egyre emelkedő haltermelés 1929. évi értékéhez képest. A főbb eredmények:

ponty:	8,883.806 kg,	3,6 millió yen (19,4%)
ángolna:	3,598.999 „	2,9 „ „ (15,7%)
osztriga:	19,037.209 „	1,0 „ „ (5,3%)

(A japán földművelésügyi minisztérium 1931 december havi statisztikai kiadványa.)

N.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya folyó évi június hó 27-én ülést tartott, melyen Répássy Miklós elnöklelte alatt jelen voltak: dr. Goszthony Mihály, Kuttner Kálmán, Paluzsa László, Szalkay Zoltán és Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, Illésy Zoltán titkár és Németh Endre pénztáros.

Távollétüket kimentették: dr. Tomcsányi Vilmos Pál elnök, Csörgey Titusz, Hirsch Géza, dr. Isgum Ádám, Kócsy Imre, Purgly Pál, br. Szurmay Sándor és ifj. Zimmer Ferenc.

Elnök üdvözlöi a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja és felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

1. *Igazgató* felolvassa De Drouin francia halászati egyesületi igazgató megkeresését, melyben nevezett érdeklődik az iránt, hogy a halértékesítés ügyében ez év tavaszára tervezett nemzetközi értekezlet kinek a kezdeményezésére maradt el, és kérdezi, hogy általában a halértékesítés tekintetében a magyar halászati egyesület minő állást foglal el.

A választmány alapos megbeszélés után akként döntött, hogy De Drouin-nek olyan értelmű választ fog adni, hogy a kérdéses nemzetközi értekezletet a súlyos gazdasági viszonyok és áthidalhatatlan valutáris nehézségek miatt nem lehet megtartani s ezért legnagyobb sajnálatára az értekezleten az egyesület kiküldötte sem jelenhetne meg. Az értékesítés problémája a már felhozott okoknál fogva annyira bizonytalan, hogy e tekintetben az egyesület állást foglalni egyáltalán nem tud. Mindezt az egyesület egy udvarias levél formájában közölni fogja az érdeklődővel.

2. *Igazgató* felolvassa a m. kir. Kereskedelemügyi miniszternek a tatai Eszterházy uradalomhoz intézett átiratát s amelyett az Egyesületnek is megküldött, hogy a csillagfürt vasúti fuvardíjának mérséklését az államvasutak súlyos pénzügyi helyzete miatt nem helyezheti kilátásba.

Tudomásul szolgál.

3. *Igazgató* bemutatja a m. kir. Belügyminiszter úrnak 110.215/1932. VII. sz. alatt kelt rendeletét, amelynek értelmében a Belügyminiszter az Egyesület alapszabályainak módosítását jóváhagyta, s megengedte, hogy a választmányi tagok létszáma az eddigi 24-ről 30-ra emeltessék.

A választmány a leiratot tudomásul vette s elhatározta, hogy az őszi szezon megkezdése előtt rendkívüli közgyűlést tart, melyen az újabb 6 választmányi tagság helyének betöltése iránt intézkedni fog.

4. *Tagul jelentkeznek:* Büttner Miklós ny. államtitkár Budapest; Kovács Miklós tógazdasági ellenőr Tata; Székely Körmöczy Sándor okl. mérnök Budapest.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett a jelentkezőket tagokul felveszi.

5. *Igazgató* jelentést tesz, hogy a tógazdaságok etetésére szükséges takarmány beszerzésére lépéseket tett. Eljárásának eredménye ezideig az volt, hogy a külföldről importált tengeriből a tógazdaságok 20, azután 50, végül 60 vagont kaptak. Tógazdaságaink területére és etetési szükségletének fedezésére ez a mennyiség távolról sem elegendő és csupán arra szolgál, hogy az új termésig mutakozó szükségletet fedezze.

A választmány a külföldi tengeri behozatalának engedélyezését tudomásul veszi. Mivel azonban a július hótól kezdődő etetésekhez szükséges takarmányt belföldi új búzából vagy rozsból lehet fedezni, viszont mivel éppen a napokban jelent meg a gabonajegyőről szóló kormányrendelet, amely a beszerzendő takarmányt q-ként 10 pengővel drágítja meg, teljes lehetetlenség ilyen drága takarmány mellett az etetésre gondolni. Ezért a választmány felkéri az elnökséget, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a lehető legsürgősebben, hogy tógazdaságaink az etetéshez szükséges gabonát takarmányozás céljaira gabonajegy mentesen szerezhesék be legalább is olyan halak számára, amelyeket a külföldön értékesítenek.

6. *Igazgató* bejelenti, hogy id. Zimmer Ferenc választmányi tag felkérésére eljár a földművelésügyi minisztérium külforgalmi osztályánál s kérte, hogy a halat is vegyék fel azok közé a mezőgazdasági árucikkek közé, amelyeket a Csehországba nyaralásra utazók számára kiadott valuták ellenértéke fejében Csehország szerződés alapján vásárolni köteles. Az ügy a minisztertanács döntése elé került, eddig azonban határozott értesülés a kérés teljesítéséről nem érkezett.

7. *Paluzsa László* választmányi tag indítványozza, hogy a választmány hálával emlékezzék meg azokról a hatóságokról és intézetekről, amelyek az elmúlt halértékesítési szezon irtózatossá viszonyai között hathatós támogatást nyújtottak, s főleg kivitelünket önzetlen munkásságukkal lehetővé tették.

A választmány az indítványt a legnagyobb örömmel elfogadja s elhatározza, hogy a földművelésügyi minisztérium, a külügyminisztérium, a Mezőgazdasági Kiviteli Intézet tisztviselői közül azokat akik a halászat támogatásában résztvettek, jegyzőkönyvi

kivonattal fogja értesíteni. Az értesítés szövege a következő: „Az 1931/32. évi halászati szezon zárása alkalmával a választmány visszatérint arra a rendkívül sok és súlyos akadályra, mely haltermésünk értékesítése elé úgy a bel- mint főleg a külföldön tornyosult és hálás szívvel állapítja meg azt, hogy termelőink és kereskedőink munkájának eredményét nagyrészt az illetékes magas hatóságok és intézmények megértő támogatásának, csüggedést nem ismerő fáradságának, lankadatlan buzgalommal vezetett tárgyalásainak és bölcs intézkedéseinek köszönheti.

Amidőn ezért hálájának és köszönetének egyhangú határozattal ad kifejezést, felkéri az Elnökséget, hogy ezt az illetékes hatóságokhoz alkalmas módon juttassa el.”

A szokásos nyári szünet előtt a választmánynak ez volt az utolsó ülése. Reméljük, hogy szeptemberben kedvezőbb viszonyok között fogjuk megtenni az új szezon előkészítő lépéseit. Ugy a választmány, mint az egyesület összes tagjainak addig is kellemes nyaralást kívánunk!

F.

A Csongrád—szegedi Tiszai halászati társulat a f. é. június 14-én tartotta évi közgyűlését Szakács József dr. elnökletével.

A tárgysorozat egyik pontja volt a Szeged város határába eső Tiszamedernek, mint III-ik társulati üzemszakasznak bérbeadása. A beérkezett írásbeli ajánlatokon kívül április 30-án szóbeli árlejtés is tartatott amelynek eredményeként Bitó Antallal mint 5520 pengőt kitevő legmagasabb bérösszegre ajánlatot tevővel kötött meg a szerződés — egyelőre három évre.

Az 1931. évi társulati elszámolás szerint a bevétel a múlt évi maradvánnyal együtt 1326 P volt amelyből kiadott: irodai költségre, ellenőrzés, útiköltség, tiszteletdíjra 564 P. Maradvány 762 P.

Megállapított az 1932. évi költségelőirányzat is, amely szerint a bevétel a maradvánnyal, 1931. és 1932. évre eső hozzájárulások és tőkekamattal együtt 2342 pengőt tesz ki, ebből a következő kiadások teljesítendőek:

Iroda, postaköltség	200 P
Örök jutalmazása	100 „
Ellenőrzés, útiköltség, tiszteletdíjakra	1200 „
Halvédelem, egyesületi díj	348 „
Vegyések és előre nem láthatók	494 „
A társulat a befolyó bérekből 5%-ot von le a fenti kiadások fedezésére.	

Új halászati társulat van alakulóban a Fegyvernek melletti holt Tisza vízterületére, amelynek kiterjedése mintegy 190 kat. hold.

Az alakuló közgyűlésen Muhoray Károly dr. járási főszolgabíró elnökölt, igen sok parti birtokos jelent meg Fegyvernek, Törökszentmiklós és Nagykőrű községekből. Hosszas vita után az elnök szavazást rendelt el: a vízterület birtokosainak többsége — 114 kat. hold — a társulat megalakítását kívánta. Tisztikar nem választatott, mivel az érdekeltség a szolnokvidéki felső-tiszai halászati társulathoz fog csatlakozni.

A Miskolc—vidéki Sajóvízi halászati társulat június 16-án tartotta évi közgyűlését dr. gróf Haller József elnökletével. Dabasi Halász Zsigmond igazgató ismertette a társulat múlt évi működését.

Az 1931/32. évi elszámolás szerint a befolyó 2561 P bérösszegből 2000 P a társulati tagok közt való felosztásra, 181 P tartalékolásra, 380 P pedig irodai, ellenőrzési költségekre, tiszteletdíjra fordított.

Az 1932/33. évi költségelőirányzat szerint a bevétel: bérekből 2561 P, kamatokból 157 P, maradvánnyal együtt összesen 5521 P.

Ebből tiszteletdíjakra, irodai és postai költségre stb. 695 P, a tagok járulékaikra 4000 P, pontyivadék beszerzésre 800 P irányoztatott elő.

A megejtett tisztújítás során újra a régi tisztikar választatott meg és pedig elnökké dr. gróf Haller József, alelnökké Csonthó Dezső és igazgatóvá Dabasi Halász Zsigmond.

I.

ÚJDONSÁGOK—VEGYESEK.

A kecsge ivására és vándorlására vonatkozó adatok. Ez év tavaszán alkalmam volt a kecsgeire vonatkozólag a még mindig meglehetősen homályos *ivási viszonyokat* tanulmányozni. A halászok úgy a Dunán, mint a Tiszán egybehangozóan állítják, hogy a kecsge a folyammerben ívik, május hónapban. *Herman Ottó* szerint májusban és júniusban is. *Neumayer* müncheni orvosprofesszor és embriológus kérésére is megpróbáltam a kecsge-ikrák mesterséges megtermékenyítése céljából ivarérett kecsgeket szerezni.

Május hó 25-én Tolnán kilenc darab nagyobb kecsget vizsgáltam meg, 40—60 cm hosszú példányokat, melyek közül csak egyetlenegy ikrás — a legnagyobb, 65 dkg súlyú — volt

ivarérett, telve feketés színű, kaviárnak való ikrával. A másik csaknem ugyanakkora ikrásnak azonban mégcsak fejletlen, apró, sárga ikrája volt. A többi, köztük négy tejes, ivarszervei egészen fejletlenek voltak, valószínű, hogy ez utóbbiak, még jövő esztendőre sem lettek volna ivarérettek.

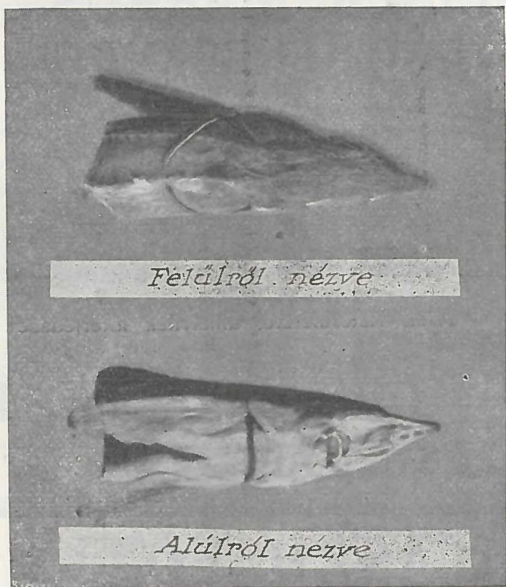
Dr. Isgum Adám halászati jogtulajdonos úrnak, egyesületünk választmányi tagjának, a m. kir. halélettani kísérleti állomás nevében és Neumayer német professzor levélbeni kérésére az ő nevében is, e helyen mondunk leghálásabb köszönetet az összes kecsegeknek tudományos célból, ajándékképpen való átengedéséért és a vizsgálatok minden tekintetben a legnagyobb készséggel való előmozdításáért.

Az ikrák megtermékenyítése, érett tejes hiányában, nem sikerülhetett ugyan, mindennek ellenére azonban igen tanulságos volt a kecsegevel való foglalkozás, mely a Tiszán folytatódott.

Szegeden, a Tisza magas vízállása miatt egyáltalán nem lehetett az ivás idején kecseget fogni. Június hó 21-én az Antalfy halászmester úr által összegyűjtött kecsegek között több kilogrammosak is voltak, de egy sem tartalmazott már ivartermékeket.

Az ivás ideje Antalfy tapasztalatai szerint nem terjed ki június elején túlra.

Dr. Isgum Adám szerint a Dunán állítólag Paks környékén van egy kb. másfél kilométer hosszú kavicsos fenékű szakasz, melyet a halászok, mint a kecsege ivóhelyét emlegetik. Nem ismerik az ivóhelyeket pontosabban a Tiszán sem. Nem pontosak az adatok erre nézve a Volga-mellett sem, ahol pedig régóta tanulmányozzák és Behning szerint* évente 32 millió darab kecse-

gét zsákmányolnak, de ő mégis csak legfeljebb száz darab ivarérett példányt tudott évente szerezni, azért, mert az ivóhelyek alig ismeretesekek.

A Duna és a Tisza halászlai megegyeznek abban, hogy a kecsege vándorló természetű. Régi tapasztalatok vannak erre. A vándorlás mikéntjének megállapítása azonban csak nagyszabású kecsege-jelölési akció keresztülvitelével sikerülhetne, ami tervbe is vétetett már nálunk, de megvalósítása hosszabb előkészületeket, sok időt és meglehetősen nagy költséget is jelent.

Érdekes itt megemlítenünk, hogy valahol a Dunán próbálkozott már valaki kecsege-jelöléssel. Tavaly ilyenkor Porgányi László sporthorgász, aki már lapunkba is írt, Mohácson fogott egy megjelölt kecseget, amelynek fejét a törzs egy részével Vasvári Miklós dr. volt szíves átadni nekem. (L. a fényképen.) A kecsegefej a fényképen is jól látható vékony gumikarikával van megjelölve, amely át is van fűzve a halon az egyik hátvért alatt. A gumikarikát az átfűzés után valószínűleg össze is kellett ragasztania az ismeretlen haljelölőnek, aki époly rejtélyes egyelőre, mint aminő az a másik valaki, aki a tengeri ichtyológusokat és halászokat foglalkoztatta a világháború előtt. A híres „makrahal-jelölő”, aki máig is ismeretlen, szakasztott ugyanezen módon gumigyűrűvel jelölte a makrahalakat (*Scomber scomber*) az Atlanti óceánon, ahol „egyre-másra kerültek elő sajtáságos jellel ellátott makrelák. Ilyeneket csakhamar a Földközi tengerben és az északamerikai vizekben is fogtak.”** „Ehrenbaum ettől az ismerlentől vette át a bevált módszert.”

*Das Leben der Wolga.

**Brehm: Az állatok világa, XIII. köt. 146—147. l. Szerkesztette Leidenfrost Gyula dr. Gutenberg-kiadás. Budapest, 1930.

Nem hisszük, hogy a mohácsi kecsege ismeretlen megjelölője azonos lehetne az Atlanti óceán rejtélyes halgyűrűzőjével, de hogy sikerül-e valaha is kinyomozni kettőjük bármelyikének kilétét, az nagyon kétséges. Talán az Alsó-Duna valamely állomásán kell gyanítanunk a kecsege jelölés megtörténtét...

E kitérés után foglaljuk össze a kecsegeire vonatkozólag nyert fentebbi adatok tanulságait:

1. A kecsege legkisebb méretének 40 cm-ben és 25 dkg-ban való megállapítása kevés arra, hogy az ivarérettséget elért példányoknak legalább egyszer leívását biztosítsa.

Az ivarérett fiatal kecsegek ugyanis Behning szerint a Volgában is valószínű legalább 4—5 esztendősek, s félméter meghaladó hosszúak. A Tiszán külön aluli kecsegeket Antalfy még nem tartja ivaréretteknek.

2. A fogási tilalom május hó 31-ig a kecsegeire feltétlenül mindenütt érvényben tartandó lenne.

Persze ehhez az összes dunai államok nemzetközi megállapodása lenne szükséges.

Dr. Unger Emil.

Óriási ponty fogása a Balatonon. Értesülésünk szerint f. évi június hó 18-án fonyódi motoros halászat alkalmával Zánka vizein egy ritka nagyságú pikkelyes pontyot zsákmányoltak. Méretei Schrey főfelügyelő adatai szerint a következők voltak: teljes hosszúság 101 cm, magasság 30 cm, súly 18·80 kg. Lukács Károly dr., a Balaton halászati rt. ügyvezető-igazgatója és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt. gondoskodtak arról, hogy kormeghatározás céljaira a ritka példány pikkelyeiből kaphassak. Ezek vizsgálatából kiderült, hogy a hal életkora 12—14 évnél nem volt több, ami igen jó növekedésségű nemes, vagy legalább is félvérű pontyra vall. Erre lehet következtetni a hal méreteiből is. Ha a teljes hosszúságból levonjuk a farokúszószárnyra eső valószínű részt (a halat — sajnos — nem láthattam): kb. 10 cm-t, akkor a testhosszra kerekén 90 cm marad. Ezt elosztva a magassággal 90 : 30 = 3 profilindexet kapunk. Mivel ez a Walter-féle hányados a hal korával növekedni szokott, bizonyosra vehető, hogy akkor, mikor ez a példány a Balatonba került, (talán 12 évvel ezelőtt) a testformáját jelző hányados 2·5 körüli lehetett.

Nagy a valószínűség tehát, hogy egy régen kihelyezett pikkelyes nemesponty ivadék nőtt meg ilyen rendkívüli nagyságúra a Balatonban.

Dr. Unger Emil.

Az Országos pontyversenyre vonatkozólag kaptuk a következő sorokat:

„Örömmel olvastam Karczag József dr. cikkét a „Halászat”-ban a hozzáfűzött megjegyzésekkel egyetemben, mivel a pontytenyésztés értéke csakis ily módon állapítható meg minden vonatkozásban. Éppen ezért sok szerencsét kívánok a terv megvalósításához és tisztelettel bejelentem a rendezendő versenyre részvételi szándékomat.

Harsány, 1932 június 16.

Kiváló tisztelettel:

Várjuk a többi jelentkezőt!

Horváth Markó.”

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint június hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	nagy	1·80—2·00 P
	közép	1·70—1·80 ”
	kicsi	1·40— — ”
Édesvízi jegeltponty	nagy	1·40—1·50 ”
	közép	— — — — ”
	kicsi	1·00—1·30 ”
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	7·00— — ”
	II. oszt.	3·60— — ”
	III. oszt.	2·80— — ”
	IV. oszt.	2·80— — ”
Dunai süllő	I. oszt.	5·00— — ”
	II. oszt.	3·00— — ”
	III. oszt.	2·80— — ”
	IV. oszt.	2·80— — ”
Harcsa (élő)	2·50—3·50 ”	
Harcsa (jegelt)	1·40—2·40 ”	
Csuka (élő)	1·80—2·20 ”	
Csuka (jegelt)	1·00—1·20 ”	
Compó	1·30— — ”	
Ön	0·40—1·00 ”	
Balatoni keszeg	0·40—0·60 ”	

Forgalom kissé élénkebb, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

HIRSCH IMRE

okleveles gazda

legnevesebb tógazdaságokban szerzett hosszú gyakorlati praxsisa alapján, vállalja tógazdaságok berendezését, intenzív kezelését és irányítását, tógazdaságok állandó szaktanácsai tisztségét, haltakarmányok beszerzését valamint halak értékesítését, 0/0-os haszonrészesezés alapján is, az ország bármelyik részében.

Poroszlay u. 77

DEBRECEN

TECHET RÓBERT

okleveles mérnök BUDAPEST

Vállalja HALASTAVAK tervezését és építését, régi tavak reorganizációját, tavak intenzív racionális kezelését, termések külföldi értékesítését, öntözések, lecsapolások tervezését és építését, földbirtokok felmérését, parcellázását, mérnöki és halászati szakvélemények készítését.

VIII., József körút 43. sz. II.

TELEFÓNSZÁM: József 429—22.

MAGYAR

TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból SZÁLLIT tenyésztésre

nemestörzsű egynyaras és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsaivadékokat, fogassüllő-ivadékokat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Őrs puszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyszentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ

R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST

Levélcím: Budapest 4., Postafiók 271.; Telep és iroda: IX, Csarnok-tér 5.; Elárusítóhely: IX, Közp. vásárcsarnok; Központi iroda: V., József-tér 8., Telefonsz.: Aut. 809—22.

Telefonszám:

Nappal ■
Aut. 856-36.
Éjjel ■
Aut. 591-22.

Szállítási oszt.: Aut. József 68-7-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

ZIMMER FERENC

BUDAPEST

IX. KER. KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelthaltat

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Automata 854—48.

Fióközlet: V., József-tér Automata 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky-utca 19. J. 335—39.

HALKERESKEDELMI R.-T.

STEINER MÁRKUS HALNAGYKERESKEDŐ

Bizományi eladásokat is kedvező feltételek mellett vállal el. Telefon: Aut: 866—19. Este hét óra után 843—27 sz. Veszek és eladok bármily mennyiségű élő- és jegelthaltat. Iroda: IX., Erkel-utca II.

Budapest, IX. ker.
Központi vásárcsarnok.

HALÁSZHÁLÓ

puha inslég és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
R.-T.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV. Ferenc József-rakpart 6-7
A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között
Telefón: Aut. 843—10.

Fióközlet: VII. Thököly-út 16 szám
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt
Telefón: József 361—71.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

Telefón:

IRODA: AUT. 850—71.
ÜZLET: AUT. 855—84.

BUDAPEST IX. KER.

KÖZP. VÁSÁRCSARNOK